

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник соціально-психологічного
факультету

Андрій КУФЛІЄВСЬКИЙ

“ 24 ” вересня 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Практикум з наукової комунікації»

циклу загальної (обов'язкової) підготовки
за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 053 «Психологія»
за освітньо-науковою програмою –
«Екстремальна та кризова психологія»

Силабус розроблено згідно з робочою програмою навчальної дисципліни.

Рекомендовано кафедрою мовної підготовки на:

2019-2020 навчальний рік   Протокол від 24 вересня 2019 року № 2

Перезатверджено. Начальник СПФ _____ Андрій КУФЛІЄВСЬКИЙ
(підпис)

20__-20__ навчальний рік   Протокол від «__» _____ 20__ року № __

Перезатверджено. Начальник СПФ _____ Андрій КУФЛІЄВСЬКИЙ
(підпис)

20__-20__ навчальний рік   Протокол від «__» _____ 20__ року № __

2019 рік

1. Анотація

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Практикум з наукової комунікації» сприяє вдосконаленню культури наукового мовлення, правильності ведення наукової документації, побудові текстів наукового стилю, відомчого та загальнодержавного усного спілкування.

Пріоритетним набуває досконале володіння науковцями літературною мовою, її обома формами – усною і писемною.

Курс передбачає формування стійких навичок наукової комунікації відповідно до державних та міжнародних стандартів, умінь використовувати набуті знання під час вирішення питань наукового та педагогічного характеру.

Набуті знання також формують особистість майбутнього науковця.

Інформація про викладача

Загальна інформація	Богданова Ірина Євгеніївна, завідувач кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету, кандидат філологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 428. Робочий номер телефону – 707-34-27.
E-mail	i_bogdanova@ukr.net
Наукові інтереси*	стилістика, лінгвопоетика, соціолінгвістика, психолінгвістика, термінологія, теорія та практика перекладу
Професійні здібності*	

2. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться відповідно до затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.30 до 16.30 в кабінеті № 428. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: проблеми психологічної реабілітації.

Постреквізити: методика викладання у вищій школі, педагогічна практика.

4. Характеристика навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: розвиток академічних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій здобувачів, що сприятиме підвищенню якості їхньої науково-дослідної діяльності та професійного рівня.

Основні завдання вивчення дисципліни:

– удосконалення навичок і вмінь мовної діяльності в умовах наукового усного ситуативного спілкування, розвиток умінь використовувати здобуті знання під час вирішення питань наукового характеру та самопрезентації;

– формування вмінь аналізу й науково-технічного перекладу професійних текстів з російської мови.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Практикум з наукової комунікації» здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

– концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень

– критичне осмислення основних теорій, принципів, методів, понять у навчанні та професійної діяльності;

уміння:

– здатність до розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів;

комунікація:

– спроможність донести до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності

– спроможність ефективно формувати комунікативну стратегію;

автономія та відповідальність:

– управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах

– відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

Повинні бути сформовані такі *компетентності:*

– здатність до наукової діяльності та спілкування в різномовному науковому середовищі;

– здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

– здатність використовувати основи педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічних технологій, наукової організації праці викладача ЗВО;

– здатність дотримання професійної етики науково-дослідної та науково - педагогічної діяльності;

– здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей;

– здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

Результати навчання:

– здатність вести перемовини з колегами, доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях;

– здатність доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Заочна форма навчання
Рік підготовки	1-й
Семестр	2-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	4 год.
Практичні	10 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	76 год.
Вид підсумкового контролю	екзамен

5. Календарно-тематичний план викладання дисципліни

Тривалість академічної години в університеті становить 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

Тиждень навчання	Тема та її зміст	Вид навчальних занять
2 семестр (21 тиждень)		
Модульний контроль № 1		
1-2	Тема 1.1. Наукознавство. Наукові спільноти.	Лек. – 2 год. СР – 4 год.
3	Тема 1.2. Модель творення та сприйняття наукового тексту.	ПЗ. – 2 год. СР – 2 год.
4	Тема 1.3. Наукова документація.	ПЗ. – 2 год.

		СР – 4 год.
5	Тема 1.4. Оформлювання наукової документації.	СР – 4 год.
6	Тема 1.5. Комунікативний кодекс.	ПЗ. – 2 год СР – 4 год.
7	Тема 1.6. Поняття пресупозиції як запоруки успішної комунікації науковців.	СР – 4 год
8	Тема 1.7. Експліцитна й імпліцитна інформація в науковій комунікації. Текст і дискурс.	СР – 6 год.
9	Тема 1.8. Комунікативні інтенції. Стратегії мовленнєвого спілкування. Науковець як особистість.	ЛК. – 2 год. СР – 2 год
10	Тема 1.9. Новітні способи наукової комунікації. Формування єдиної наукової картини світу.	ПЗ – 2 год. СР – 4 год.
11	Тема 1.10. Основні способи передавання слова як лексичної одиниці.	СР – 4 год.
12	Тема 1.11. Безеквівалентна лексика й псевдоеквіваленти.	СР – 6 год.
13	Тема 1.12. «Калька» та власне українські відповідники.	ПЗ. – 2 год. СР – 4 год.
14	Тема 1.13. Практикум перекладу фахового тексту.	ПЗ – 2 год. СР – 2 год.
15	Тема 1.13. Практикум перекладу фахового тексту.	СР – 4 год.
16	Тема 1.14. Модульна контрольна робота.	СР – 18 год.
17	Тема 1.13. Практикум перекладу фахового тексту.	СР – 2 год.
18-20	Тема 1.13. Практикум перекладу фахового тексту.	СР – 2 год.
21	Тема 1.15. Підсумкове заняття.	
Всього		90 годин

Примітка: ЛК – лекція; ПЗ – практичне заняття; СР – самостійна робота.

6. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації. К. Довіра, 2007. 205 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ).
2. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К. Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
3. Мацько Л.І. Культура українського фахового мовлення навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. К. ВЦ «Академія», 2007. 360 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ).
4. Наукова комунікація як складова фахової діяльності / Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник.

3-тє вид., виправл. і доповнен. К.: Алерта, 2012. С. 510-634. (бібліотека НУЦЗУ).

5. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). К. Видавництво українського фітосоціологічного центру, 1999. 148 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ).

Допоміжна

1. Аллахвердян Т.М. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукової комунікації». Дніпропетровськ, 2015. 17с. (електронна бібліотека НУЦЗУ).

2. Дудик П. С. Стилїстика української мови: Навчальний посібник. К. Видавничий центр «Академія», 2005. 368 с. (Альма-матер) (електронна бібліотека НУЦЗУ).

3. Шпиґа П.С. Міжнародні комунікації: Конспект лекцій. К. Київський міжнародний університет, 2004. 94 с. (електронна бібліотека НУЦЗУ).

7. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Практикум з наукової комунікації» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

перша – національна (традиційна) – 4-бальна (чотирибальна);

друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;

третья – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи	Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
І. Поточний контроль			
Модуль № 1	Лекції	2	10
	Семінари	–	–
	Практичні заняття*	10	20
	Модульна контрольна робота*	1	40
Разом за модуль			70
Разом за поточний контроль			70
ІІ. Самостійна робота			
ІІІ. Екзамен			
Разом за всі види навчальної роботи			100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- відвідування занять під час настановчої сесії;
- виконання модульних контрольних робіт на основі самостійного опрацювання теоретичного і практичного курсу дисципліни;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 2 балів):

2 бали – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

1 бал – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому припустився суттєвих помилок.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератур (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Модульна контрольна робота є основною складовою поточного контролю і здійснюється через виконання самостійних письмових робіт в межах окремого залікового модуля і є допуском до екзамену.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з п'яти практичних завдань. Виконання повинно містити: переклад тексту українською мовою, виділення 5-10 ключових слів та словосполучень; складання питального і тезового плану; написання анотації на текст; добір українських відповідників до слів іншомовного походження; характеристика термінів.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів):

40 балів – правильно виконані всі завдання з дотриманням усіх вимог до виконання;

39-30 балів – правильно виконані чотири завдання, але недостатньо обґрунтовані відповіді, припущені негрубі орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки;

29-20 балів – виконані три завдання, але недостатньо обґрунтовані відповіді, припущені орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки;

19-10 бали – виконані два завдання, але недостатньо обґрунтовані відповіді, припущені орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки;

9-1 бал – виконане одне завдання, але недостатньо обґрунтовані відповіді, припущені орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки;

0 балів – відповідь відсутня.

Перелік завдань для модульного контролю:

1. Перекладіть письмово текст українською мовою, запишіть 5-10 ключових слів та словосполучень.
2. Складіть питальний і тезовий плани, запропонуйте найточніший заголовок до тексту.
3. Напишіть довідкову анотацію на текст.
4. До слів іншомовного походження доберіть українські відповідники.
5. З тексту випишіть терміни і схарактеризуйте їх.

Самостійна робота є основною формою роботи здобувача.

Здобувачу вищої освіти необхідно самостійно засвоїти теоретичний і практичний курс дисципліни. Результати дослідження оформити звітом у формі модульної контрольної роботи.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену.

Кожен білет складається з трьох завдань: з двох теоретичних питань та одного практичного.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

25-30 балів – у повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно виконав практичне завдання;

20-24 бали – достатньо володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні мовленнєві помилки.

15-20 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, але поверхово аналізує матеріал без обґрунтування та аргументації, допускає суттєві мовленнєві помилки.

7-14 балів – недостатньо розкриває зміст теоретичного питання та практичного завдання, допускаючи при цьому суттєві помилки.

1-6 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Наукознавство.
2. Наукові спільноти.
3. Модель творення та сприйняття наукового тексту.
4. Наукова документація.
5. Оформлювання наукової документації.
6. Комунікативний кодекс.
7. Моделі та канали комунікації.
8. Поняття пресупозиції як запоруки успішної комунікації науковців.
9. Експліцитна й імпліцитна інформація в науковій комунікації.
10. Текст і дискурс.
11. Прагматичні аспекти наукової комунікації.
12. Комунікативні інтенції.
13. Стратегії мовленнєвого спілкування.
14. Науковець як особистість.
15. Лаконічність наукової думки.
16. Еволюція способів трансляції наукових знань.
17. Новітні способи наукової комунікації.
18. Формування єдиної наукової картини світу.
19. Основні способи передавання слова як лексичної одиниці.
20. Поняття лексичного варіанту в перекладі.
21. Безеквівалентна лексика й псевдоеквіваленти.
22. «Калька» та власне українські відповідники.
23. Практикум перекладу фахового тексту.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
1–34	F	

9. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Обов'язкове відвідування занять під час настановчої сесії.
2. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
3. Сумлінне виконання модульних контрольних робіт на основі самостійного опрацювання теоретичного і практичного курсу дисципліни.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

Розробник:
Завідувач кафедри мовної підготовки

Ірина БОГДАНОВА